

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Poročilo o zaključnem računu Skupnega podjetja za raziskave o upravljanju
zračnega prometa enotnega evropskega neba za proračunsko leto 2017

z odgovorom Skupnega podjetja

KAZALO

	Odstavek
Uvod	1 - 12
Ustanovitev Skupnega podjetja SESAR	1 - 2
Upravljanje	3 - 4
Cilji	5 - 7
Viri	8 - 11
Ocene, ki jih opravi Komisija	12
Mnenje	13 - 25
Mnenje o zanesljivosti zaključnega računa	14
Mnenje o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnim računom	15
Mnenje o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnim računom	16
Odgovornosti poslovodstva in odgovornih za upravljanje	17 - 19
Revizorjeva odgovornost za revizijo zaključnega računa in z njim povezanih transakcij	20 - 25
Upravljanje proračuna in finančno upravljanje	26 - 37
Izvrševanje proračuna za leto 2017	26 - 28
Izvrševanje večletnega proračuna 7. okvirnega programa in programa TEN-T	29 - 33
Izvrševanje večletnega proračuna v okviru programa Obzorje 2020	34 - 37
Notranje kontrole	38 - 42
Okvir notranje kontrole	38 - 41
Postopki javnega naročanja	42
Druga vprašanja	43
Privabljanje prispevkov drugih članov SESAR 2020	43
Informacije o ocenah, ki jih je opravila Komisija	44 - 47
Priloga – Spremljanje upoštevanja pripomb iz prejšnjih let	

Odgovor Skupnega podjetja

UVOD

Ustanovitev Skupnega podjetja SESAR

1. Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba (SESAR) s sedežem v Bruslju je bilo ustanovljeno februarja 2007 za obdobje osmih let. Samostojno je začelo poslovati 10. avgusta 2007.¹ Junija 2014 je Svet spremenil ustanovno uredbo in podaljšal obdobje delovanja Skupnega podjetja do 31. Decembra 2024.²
2. Skupno podjetje SESAR je javno-zasebno partnerstvo za razvoj in uvajanje posodobljenega upravljanja zračnega prometa v Evropi. Ustanovna člana sta Evropska unija (EU), ki jo zastopa Komisija, in Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol).³ Na podlagi razpisa za prijavo interesa je Skupno podjetje dobilo 19 članov, ki so javna in zasebna podjetja iz letalskega sektorja. Med njimi so proizvajalci zrakoplovov, proizvajalci opreme za uporabo na zemlji in v zraku, izvajalci navigacijskih storitev zračnega prometa in letališki organi.

Upravljanje

3. Upravno strukturo Skupnega podjetja SESAR sestavljata upravni odbor in izvršni direktor.
4. V upravnem odboru so predstavniki članov Skupnega podjetja SESAR in predstavniki deležnikov (vojske, civilnih uporabnikov zračnega prostora, izvajalcev navigacijskih storitev

---

¹ Uredba Sveta (ES) št. 219/2007 z dne 27. februarja 2007 o ustanovitvi skupnega podjetja za razvoj nove generacije evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (SESAR) (UL L 64, 2.3.2007, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1361/2008 (UL L 352, 31.12.2008, str. 12).

² Uredba Sveta (EU) št. 721/2014 z dne 16. junija 2014 o spremembi Uredbe (ES) št. 219/2007 o ustanovitvi skupnega podjetja za razvoj nove generacije evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (SESAR) v zvezi s podaljšanjem delovanja skupnega podjetja do leta 2024 (UL L 192, 1.7.2014, str. 1).

³ Eurocontrol je mednarodna organizacija v lasti 41 držav, ki so njene članice. EU je prenesla del pristojnosti iz svojih uredb o enotnem evropskem nebu na Eurocontrol, tako da je ta osrednja organizacija za usklajevanje in načrtovanje kontrole zračnega prometa za vso Evropo. Podpisnica konvencije je tudi EU, vse države članice EU pa so članice Eurocontrola.

zračnega prometa, proizvajalcev opreme, letališč, zaposlenih v sektorju upravljanja zračnega prometa ter znanstvene skupnosti). Odbor je pristojen za sprejemanje krovnega načrta upravljanja zračnega prometa, ki ga potrdi Svet, in nadziranje izvajanja projekta SESAR. Izvršni direktor je pristojen za dnevno vodenje poslovanja Skupnega podjetja.

Cilji

5. Cilj projekta SESAR je posodobiti upravljanje zračnega prometa v Evropi z opredelitvijo, razvojem in dobavo nove ali izboljšane tehnologije in postopkov. Projekt je razdeljen v tri faze:

- fazo opredeljevanja (2004–2007), ki jo je vodil Eurocontrol in se je sofinancirala iz programa vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T). Rezultat je osrednji načrt upravljanja zračnega prometa v Evropi, v katerem so opredeljeni vsebina, razvoj in uvajanje naslednje generacije sodobnega sistema upravljanja zračnega prometa;
- fazo razvoja (2008–2013, podaljšano do leta 2016) z dvema obdobjema, ki jo je vodilo Skupno podjetje SESAR in je bila sofinancirana iz programa vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) in 7. okvirnega programa za raziskave (7. OP), od leta 2014 pa tudi iz programa Obzorje 2020;
- fazo uvajanja (2014–2024), ki jo bodo vodili panoga zračnega prometa in deležniki iz sektorja industrijske proizvodnje ter bo namenjena uvedbi nove infrastrukture za upravljanje zračnega prometa, sofinancirana pa bo iz programa Obzorje 2020.

6. V okviru 7. okvirnega programa in programa TEN-T je bil cilj Skupnega podjetja SESAR posodobiti upravljanje zračnega prometa v Evropi in povečati njegovo varnost z usklajevanjem in osredotočanjem vseh ustreznih raziskovalnih in razvojnih prizadevanj v EU za proizvodnjo novih tehnoloških sistemov, komponent in operativnih postopkov, kot so opredeljeni v krovnem načrtu upravljanja zračnega prometa (SESAR I – faza razvoja od 2008 do 2016).

7. V okviru programa Obzorje 2020 Skupno podjetje SESAR izvaja program SESAR 2020, katerega cilj je dokazati izvedljivost tehnoloških in operativnih rešitev, že razvitih v okviru

SESAR I, v večjih in operativno bolj integriranih okoljih (nadaljevanje faze razvoja) ter uporabljati novo infrastrukturo za upravljanje zračnega prometa (faza uvajanja).

Viri

8. Proračun za razvojno fazo programa SESAR I (2008–2016) je znašal 2 100 milijonov EUR, ki so jih v enakih deležih zagotovili EU, Eurocontrol ter sodelujoči javni in zasebni partnerji iz letalskega sektorja. Prispevek EU, ki je lahko znašal največ 700 milijonov EUR, se je financiral iz 7. okvirnega programa in programa TEN-T.⁴

9. V ustanovni uredbi o SESAR so skupni stroški programa SESAR 2020 ocenjeni na 1 585 milijonov EUR.⁵ Najvišji prispevek EU Skupnemu podjetju SESAR za izvajanje programa SESAR 2020 za razvoj in uvajanje v obdobju 2017–2024, ki se plača iz programa Obzorje 2020, je 585 milijonov EUR.⁶ Eurocontrol mora za dejavnosti Skupnega podjetja prispevati približno 500 milijonov EUR⁷, sektor zračnega prometa pa bo k dejavnostim Skupnega podjetja po pričakovanjih prispeval 500 milijonov EUR. Približno 95 % sredstev, ki jih zagotovijo Eurocontrol in drugi člani, so stvarni prispevki k dejavnostim Skupnega podjetja.

10. Za denarne prispevke za upravne stroške Skupnega podjetja upravni odbor določi, kolikšne zneske mora nakazati vsak član glede na prispevke, za katere se je obvezal, da jih bo plačal, ter določi rok, v katerem morajo člani nakazati svoje prispevke.

11. Leta 2017 je končni proračun za Skupno podjetje SESAR za SESAR I in SESAR 2020 znašal 191,8 milijona EUR (leta 2016: 157,1 milijona EUR). 31. decembra 2016 je imelo Skupno podjetje 40 uslužbencev (leta 2016: 44).

---

⁴ Člen 3 splošnega sporazuma med Evropsko komisijo in Skupnim podjetjem SESAR iz decembra 2009.

⁵ Uvodna izjava 5 Uredbe (EU) št. 721/2014.

⁶ Člen 4(2) Uredbe (ES) št. 219/2007, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 721/2014.

⁷ Člen 4 sporazuma SESAR 2020 – Eurocontrol.

Ocene, ki jih opravi Komisija

12. Komisija je junija 2017 zaključila končno oceno dejavnosti Skupnega podjetja v okviru 7. okvirnega programa in vmesno oceno njegovih dejavnosti v okviru programa Obzorje 2020, Skupno podjetje pa je nato pripravilo akcijski načrt za izvedbo priporočil, izrečenih v ocenah. Sodišče v poročilo vključuje razdelek, ki se nanaša na akcijske načrte, ki jih je Skupno podjetje pripravilo v odziv na oceno Komisije. To je zgolj informacija in ni sestavni del revizijskega mnenja ali opažanj Sodišča.

MNENJE

13. Sodišče je revidiralo:

- (a) zaključni račun Skupnega podjetja, ki ga sestavljajo računovodski izkazi⁸ in poročila o izvrševanju proračuna⁹ za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2017, ter
- (b) zakonitost in pravilnost z zaključnim računom povezanih transakcij, kot je zahtevano v členu 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Mnenje o zanesljivosti zaključnega računa

14. Po mnenju Sodišča zaključni račun Skupnega podjetja za leto, ki se je končalo 31. decembra 2017, v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2017 ter njegov poslovni izid, denarne tokove in gibanje kapitala za tedaj končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije. Ta pravila temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor.

Mnenje o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnim računom

15. Sodišče meni, da so prihodki, povezani z zaključnim računom za leto, ki se je končalo 31. decembra 2017, v vseh pomembnih pogledih zakoniti in pravilni.

⁸ Računovodski izkazi zajemajo bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala ter povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in druga pojasnila.

⁹ Poročila o izvrševanju proračuna zajemajo poročila, ki združujejo vse proračunske operacije, in pojasnila.

Mnenje o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnim računom

16. Sodišče meni, da so plačila, povezana z zaključnim računom za leto, ki se je končalo 31. decembra 2017, v vseh pomembnih pogledih zakonita in pravilna.

Odgovornosti posloводства in odgovornih za upravljanje

17. V skladu s členi 310 do 325 PDEU in finančno uredbo Skupnega podjetja je posloводство odgovorno za pripravo in predstavitev zaključnega računa na podlagi mednarodno sprejetih računovodskih standardov za javni sektor ter za zakonitost in pravilnost z izkazi povezanih transakcij. Ta odgovornost vključuje zasnovano, izvajanje in vzdrževanje notranjih kontrol, ki se uporabljajo za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov brez pomembno napačne navedbe zaradi goljufije ali napake. Posloводство je odgovorno tudi za zagotavljanje skladnosti dejavnosti, finančnih transakcij in informacij v računovodskih izkazih s pravili, ki veljajo zanje. Končno odgovornost za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom, ima posloводство Skupnega podjetja.

18. Pri pripravi zaključnega računa je posloводство odgovorno za oceno zmožnosti Skupnega podjetja, da nadaljuje s poslovanjem, razkritje zadev, povezanih z nadaljevanjem poslovanja, kadar je to ustrezno, ter uporabo računovodstva na osnovi predpostavke o zmožnosti nadaljnega poslovanja.

19. Naloga odgovornih za upravljanje je nadzor nad procesom računovodskega poročanja subjekta.

Revizorjeva odgovornost za revizijo zaključnega računa in z njim povezanih transakcij

20. Cilj Sodišča je pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali je zaključni račun Skupnega podjetja brez pomembno napačne navedbe in ali so transakcije, povezane z zaključnim računom, zakonite in pravilne, ter na podlagi svoje revizije Evropskemu parlamentu in Svetu ali drugim organom za razrešnico zagotoviti izjavo o zanesljivosti zaključnega računa ter o zakonitosti in pravilnosti z njim povezanih transakcij. Sprejemljivo zagotovilo je visoka raven zagotovila, vendar ni nujno, da se z revizijo vedno odkrije obstoječa pomembno napačna navedba ali neskladnost. Do napačne navedbe ali neskladnosti lahko pride zaradi goljufije ali napake, za pomembne pa štejejo, če se lahko utemeljeno pričakuje, da bodo ločeno ali skupaj vplivale na ekonomske odločitve, ki bi jih uporabniki sprejeli na podlagi tega zaključnega računa.

21. Revizija zajema izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v zaključnem računu ter o zakonitosti in pravilnosti z njim povezanih transakcij. Postopki so odvisni od revizorjeve presoje, vključno z oceno tveganja pomembno napačne navedbe v zaključnem računu in pomembne neskladnosti med transakcijami, povezanimi z zaključnim računom, in zahtevami

pravnega okvira Evropske unije, ne glede na to, ali gre za goljufijo ali napako. Pri oceni tega tveganja se upoštevajo notranje kontrole, ki se izvajajo za pripravo in pošteno predstavitev zaključnega računa ter zakonitost in pravilnost z njim povezanih transakcij, da se pripravijo okoliščinam primerni revizijski postopki, vendar ne za izrekanje mnenja o uspešnosti notranjih kontrol. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev, utemeljenosti računovodskih ocen posloводства ter celotne predstavitve zaključnega računa.

22. Sodišče v zvezi s prihodki preverja subvencijo, prejeto od Komisije, ter oceni postopke Skupnega podjetja za pobiranje pristojbin in drugih prihodkov.

23. Pri odhodkih Sodišče preuči plačilne transakcije ob nastanku, evidentiranju in sprejetju odhodkov. Ta preučitev zajema vse kategorije plačil (vključno z nakupom sredstev) ob njihovem nastanku.

24. Sodišče je pri pripravi tega poročila in izjave upoštevalo revizijsko delo v zvezi z zaključnim računom Skupnega podjetja, ki ga je opravil neodvisni zunanji revizor, kot je določeno v členu 208(4) finančne uredbe EU.¹⁰

25. Zaradi naslednjih pripomb mnenja Evropskega računskega sodišča niso vprašljiva.

UPRAVLJANJE PRORAČUNA IN FINANČNO UPRAVLJANJE

Izvrševanje proračuna za leto 2017

26. Če upoštevamo tudi odobritve namenskih prejemkov (18 milijonov EUR), je razpoložljivi proračun za leto 2017 za SESAR I znašal 19,3 milijona EUR odobritev za prevzem obveznosti in 121,8 milijona EUR odobritev za plačila. Razpoložljivi proračun za leto 2017 za SESAR 2020 pa je znašal 111,7 milijona EUR odobritev za prevzem obveznosti in 91,2 milijona EUR odobritev za plačila.

---

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

27. Stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti in odobritev za plačila je za SESAR I znašala 11 % oziroma 68 %. Nizke stopnje izvrševanja za SESAR I so posledica dejavnikov, navedenih v nadaljevanju.

- Decembra 2016 je bil program SESAR I formalno zaključen, zadnje plačilo pa je bilo izvršeno decembra 2017. Kljub temu je moralo Skupno podjetje do konca leta 2017 iz 7. okvirnega programa zagotoviti dovolj sredstev za povračilo viška denarnih prispevkov, ki jih je dobilo od panožnih članov SESAR I,¹¹ in za plačilo še vedno upravičenih zahtevkov za povračilo stroškov, ki so bila poslana z zamudo, za potekajoče projekte 7. okvirnega programa.
- Skupno podjetje je pri načrtovanju in spremljanju potrebnih novih odobritev za prevzem obveznosti in za plačila v okviru proračuna za SESAR I uporabilo konservativni pristop in ni upoštevalo pričakovanih namenskih prihodkov v višini približno 17 milijonov EUR, izterjanih za projekte SESAR I (tj. popravke na podlagi naknadnih revizij, še neporačunano odprto predfinanciranje itd.).

28. Za SESAR 2020 je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti in odobritev za plačila znašala 92 % oziroma 68 %. Nižja stopnja izvrševanja za odobritve za plačila od pričakovane je v glavnem posledica zamud pri izvajanju projektov v okviru programa Obzorje 2020, ki so jih vodili panožni člani, in dokaj konservativnega načrtovanja proračuna glede na tveganje zamud pri predložitvi sporazumov o prenosu nalog v zvezi z letnim finančnim izvrševanjem.

Izvrševanje večletnega proračuna 7. okvirnega programa in programa TEN-T

29. EU je do konca leta 2017 prispevala denarna sredstva v skupnem znesku 633,9 milijona EUR, in sicer kot sredstva, ki so iz 7. okvirnega programa dodeljena Skupnemu podjetju SESAR za izvajanje programa SESAR I in ki smejo znašati največ 700 milijonov EUR.

---

¹¹ Člena 13 in 25 statuta Skupnega podjetja, priloženega Uredbi (ES) št. 219/2007, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 721/2014.

30. Do konca leta 2017 je Skupno podjetje od 1 254,5 milijona EUR stvarnih in denarnih prispevkov, ki bi jih za dejavnosti SESAR I Skupnega podjetja SESAR morali zagotoviti drugi člani (670,2 milijona EUR Eurocontrol in 584,3 milijona EUR člani iz sektorja zračnega prometa), potrdilo prispevke v višini 560,7 milijona EUR od Eurocontrola in 539,2 milijona EUR od članov iz sektorja zračnega prometa.

31. Tako so ob koncu leta 2017 skupni prispevki drugih članov SESAR I znašali 1 099,9 milijona EUR, skupni denarni prispevki EU pa 633,9 milijona EUR.

32. Do konca leta 2017 je Skupno podjetje SESAR v okviru skupnega proračuna za operativne in upravne dejavnosti programa SESAR I v višini 892,8 milijona EUR¹² prevzelo obveznosti v višini 853 milijonov EU in izvršilo plačila v višini 801 milijona EUR (89,7 % razpoložljivega proračuna).

33. Konec leta 2017 in v zaključni fazi programa SESAR I je moralo Skupno podjetje pripoznati, da je zaradi spremenjenih ali odpovedanih projektov SESAR I zapadlo 30 milijonov EUR (19 %) neporavnanih obveznosti. Zato so konec leta še vedno odprte obveznosti plačil Skupnega podjetja v okviru nepovratnih sredstev za SESAR I znašale približno 47 milijonov EUR.

Izvrševanje večletnega proračuna v okviru programa Obzorje 2020

34. EU je do konca leta 2017 prispevala denarna sredstva v skupnem znesku 132,9 milijona EUR, in sicer kot sredstva, ki so iz programa Obzorje 2020 dodeljena Skupnemu podjetju SESAR za izvajanje SESAR 2020 in ki smejo znašati največ 585 milijonov EUR.

35. Drugi člani so se obvezali, da bodo za operativne dejavnosti Skupnega podjetja za program SESAR 2020 zagotovili vsaj 825,9 milijona EUR stvarnih in denarnih prispevkov (približno 500 milijonov EUR Eurocontrol, predviden znesek v višini 325,9 milijona EUR pa sektor zračnega prometa). Ob koncu leta 2017 so drugi člani poročali o stvarnih prispevkih v

---

¹² Skupni znesek 892,8 milijona EUR je sestavljen iz denarnega prispevka EU v višini 700 milijonov EUR, ki se financira iz 7. OP in programa TEN-T, denarnega prispevka Eurocontrola v višini 165 milijonov EUR in denarnega prispevka članov iz panoge zračnega prometa v višini 27,8 milijona EUR.

višini 97,3 milijona EUR. Ker pa so bili leta 2017 projekti SESAR 2020 še v zgodnji fazi izvajanja, upravni odbor teh prispevkov ni potrdil. Poleg tega je Eurocontrol zagotovil denarne prispevke za upravne stroške Skupnega podjetja v višini 6,7 milijona EUR.

36. Tako so skupni prispevki članov iz sektorja zračnega prometa in Eurocontrola do konca leta 2017 znašali 104 milijona EUR, denarni prispevki EU pa 132,9 milijona EUR.

37. Skupno podjetje je do konca leta 2017 v okviru operativnega in upravnega proračuna, ki sme znašati največ 639,8 milijonov EUR¹³, za dejavnosti SESAR 2020 prevzelo obveznosti v višini 236,7 milijona EUR in izvršilo plačila v višini 112,3 milijonov EUR. Plačila so bila v glavnem predplačila za prvo in drugo skupino projektov programa SESAR 2020.

NOTRANJE KONTROLE

Okvir notranje kontrole

38. Zunanji revizor zaključnega računa Skupnega podjetja je opazil pomanjkljivosti v njegovih procesih finančne kontrole, kar je v glavnem posledica kompleksnega finančno regulativnega okvira, v skladu s katerim mora Skupno podjetje poslovati, nedavnih odhodov ključnih finančnih uslužbencev in delovne preobremenitve v finančnem oddelku zaradi tega.

39. Skupno podjetje je uvedlo zanesljive postopke predhodne kontrole na podlagi finančnih in operativnih pregledov dokumentacije. Skupno podjetje za vmesna in končna plačila 7. OP izvaja naknadne revizije pri upravičencih, za naknadno revizijo zahtevkov za povračilo stroškov v okviru programa Obzorje 2020 pa je pristojna skupna revizijska služba Komisije. Stopnje preostale napake pri naknadnih revizijah, o katerih je konec leta 2017 poročalo

---

¹³ Skupni znesek 639,8 milijona EUR je sestavljen iz denarnega prispevka EU v višini 585 milijonov EUR, ki se financira iz programa Obzorje 2020, denarnega prispevka Eurocontrola v višini 25 milijonov EUR in denarnega prispevka članov iz panoge zračnega prometa v višini 18,5 milijona EUR. Poleg tega bo Komisija Skupnemu podjetju zagotovila 11,3 milijona EUR namenskih prihodkov za naloge, ki jih je prenesla nanj.

Skupno podjetje, so znašale 1,09 % za 7. operativni program in 2,8 % za program Obzorje 2020.¹⁴

40. Na podlagi ocene sistema notranjih kontrol Skupnega podjetja in preizkušanja podatkov v zvezi s prihodki, plačili, nepovratnimi sredstvi in operacijami javnega naročanja ter pregleda vzorca zaključenih naknadnih revizij, vključno z izterjavami, ki so posledica ugotovljenih napak, je Sodišče na podlagi rezultatov revizije dobilo sprejemljivo zagotovilo, da je splošna stopnja preostale napake za Skupno podjetje pod pragom pomembnosti.

41. Ob koncu leta 2017 v okviru orodij Komisije za skupno upravljanje in spremljanje nepovratnih sredstev iz programa Obzorje 2020 še niso bili razviti specifični procesi, potrebni za obdelavo stvarnih prispevkov Skupnega podjetja.

Postopki javnega naročanja

42. Skupno podjetje je pri javnem naročanju podpornih storitev civilnih uporabnikov zračnega prostora v zvezi z dejavnostmi SESAR 2020¹⁵ za finančno točkovanje uporabilo enostavno (aritmetično) povprečje ponudb, ki jih je prejelo za dnevne tarife posameznih kategorij strokovnjakov. Isti pristop je uporabilo za vse sklope. V resnici bi bila uporaba ponderiranega povprečja za izračun števila finančnih točk konkurenčnejša in uspešnejša rešitev. Ponderiranje bi moralo temeljiti na najverjetnejšem številu delovnih dni za vsako kategorijo strokovnjakov, potrebnih za storitve nekega sklopa.

DRUGA VPRAŠANJA

Privabljanje prispevkov drugih članov SESAR 2020

43. Eden glavnih ciljev Skupnega podjetja je privabiti prispevke panožnih partnerjev na področju njegovih dejavnosti.¹⁶ Predvideni faktor učinka vzvoda v panogi zračnega prometa,

---

¹⁴ Letno poročilo o dejavnostih Skupnega podjetja SESAR za leto 2017, točki 1.1.4.3. in 1.1.7.

¹⁵ Okvirne pogodbe (4 sklopi) v skupni višini 6 milijonov EUR v 4 letih.

¹⁶ V uvodni izjavi 17 Uredbe (ES) št. 219/2007, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 721/2014, je navedeno, da je precejšnja udeležba gospodarstva pomemben element za

ki ga je treba doseči v skladu z ustanovno uredbo Skupnega podjetja brez Eurocontrola, je 0,85.¹⁷

INFORMACIJE O OCENAH, KI JIH JE OPRAVILA KOMISIJA

44. Končna ocena Skupnega podjetja SESAR, ki je delovalo v okviru 7. okvirnega programa, se je nanašala na obdobje med letoma 2007 in 2016¹⁸, vmesna ocena Skupnega podjetja SESAR, ki je delovalo v okviru programa Obzorje 2020, pa je zajemala obdobje od 2014 do 2016¹⁹. Ocen sta bili opravljene ob pomoči neodvisnih strokovnjakov, kot je predvideno v uredbah Sveta o SESAR²⁰, in sta se nanašali na smotrnost poslovanja Skupnega podjetja glede na ustreznost, učinkovitost, uspešnost, koherentnost in dodano vrednosti EU, dodatno pa so bile preučene tudi odprtost in preglednost ter kakovost raziskav. Rezultati ocen so bili upoštevani v poročilu, ki ga je Komisija poslala Evropskemu parlamentu in Svetu oktobra 2017²¹.

---

projekt SESAR. Zato je ključnega pomena, da javna sredstva za razvojno fazo projekta SESAR dopolnjujejo prispevki iz gospodarstva.

¹⁷ Predvideni prispevek partnerjev iz sektorja zračnega prometa za operativne dejavnosti Skupnega podjetja brez Eurocontrola (500 milijonov EUR) deljeno s skupnim gotovinskim prispevkom EU za Skupno podjetje (585 milijonov EUR). Treba je omeniti, da v skladu s statutom SESAR 2020 predstavniki iz gospodarstva ne zagotavljajo stvarnih prispevkov za dodatne dejavnosti, ki so izven delovnega programa Skupnega podjetja.

¹⁸ Končna ocena Skupnega podjetja SESAR, ki je delovalo v okviru 7. okvirnega programa. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/sesar1.pdf>.

¹⁹ Vmesna ocena Skupnega podjetja SESAR, ki je delovalo v okviru programa Obzorje 2020. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/sesar2020.pdf>.

²⁰ Obvezne ocene, ki jih mora opraviti Komisija na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 219/2007 o Skupnem podjetju SESAR in člena 7 Uredbe Sveta (EU) št. 721/2014 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 219/2007

²¹ Delovni dokument služb Komisije. *Interim Evaluation of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020* {SWD(2017) 339 final}.

45. V odziv na priporočila, ki so jih izrekli ocenjevalci,²² je upravni odbor Skupnega podjetja SESAR maja 2018 sprejel akcijski načrt Skupnega podjetja. V akcijskem načrtu je širok sklop ukrepov, ki naj bi jih izvedlo Skupno podjetje²³. Nekaj od teh dejavnosti se je že začelo izvajati,²⁴ večina naj bi bila izvedena v letu 2018 in prvem četrtletju leta 2019, nekaj pa naj bi jih bilo obravnavanih v naslednjem programskem obdobju.²⁵

46. Leta 2017 je Evropsko računsko sodišče objavilo posebno poročilo o pobudi za enotno evropsko nebo²⁶, ki je vključevalo nekatere elemente smotrnosti poslovanja Skupnega

---

²² Priporočila ocenjevalcev se nanašajo na naslednja področja: krepitev sodelovanja deležnikov pri dejavnostih SESAR, vključno s povezavami s fazo uvajanja; krepitev treh plasti krovnega načrta evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (faza opredelitev, razvoja in uvajanja), pri čemer je treba zagotoviti, da se bo za vse plasti uporabljal skupen jezik na podlagi rešitev, in omogočiti Komisiji, da bo racionalizirala načrtovanje in spremljanje uvajanja; krepitev povezav z akademskim svetom; rešitev zadev v zvezi z uporabo pravnega okvira programa Obzorje 2020; sprejetje ukrepov za odpravo t. i. razkoraka v industrializiranosti med sedanjimi rešitvami SESAR, ki se konča na ravni tehnološke pripravljenosti 6, in fazo uvajanja krovnega načrta evropskega sistema upravljanja zračnega prometa, za katero so potrebne rešitve na ravni tehnološke pripravljenosti 8.

²³ Specifične dejavnosti, ki so bile vključene v akcijski načrt kot posledica priporočil ocenjevalcev, vključujejo: krepitev ureditev sodelovanja z upravljavcem uvajanja SESAR, Evropsko agencijo za varnost v letalstvu, nacionalnimi organi in EUROCAE zaradi okrepitev njihovega sodelovanja v krovnem načrtu evropskega sistema upravljanja zračnega prometa; povečanje sodelovanja gospodarstva, poenostavitev dejavnosti SESAR v okviru programa Obzorje 2020.

²⁴ Dejavnosti, ki so se že začele, vključujejo: reorganizacijo treh plasti krovnega načrta evropskega sistema upravljanja zračnega prometa zaradi okrepitev njegove zgradbe na podlagi načel rešitev SESAR; redne sestanke z združenjem ASDA zaradi okrepitev sodelovanja akademskega sveta.

²⁵ Skupno podjetje je za pripravo naslednjega programskega obdobja izvedlo splošno oceno pravnega okvira sedanjega Skupnega podjetja SESAR in jo decembra 2017 poslalo Komisiji. Po mnenju Skupnega podjetja je priporočilo za nadaljnjo odpravo razkoraka v industrializiranosti med dejavnostmi Skupnega podjetja SESAR in vodenjem uvajanja SESAR trenutno zamrznjeno in odvisno od pobude Komisije za naslednje programsko obdobje.

²⁶ Pobuda za enotno evropsko nebo, ki je bila uvedena leta 2004, vsebuje sklop skupnih obvezujočih pravil o varnosti in storitvah upravljanja zračnega prometa, upravljanju zračnega prostora in interoperabilnosti znotraj omrežja, ki veljajo za celotno EU.
https://ec.europa.eu/transport/modes/air/single_european_sky_en.

podjetja SESAR pod 7. okvirnim programom²⁷, iz katerega se je zagotavljala glavna finančna podpora za pobudo enotnega evropskega neba.

47. V končni oceni²⁸, ki jo je pripravila Komisija, in posebnem poročilu Sodišča²⁹ se opozarja na zamude pri izvajanju krovnega načrta evropskega sistema upravljanja zračnega prometa ter neuskkljenost nespremenljivega regulativnega trajanja dejavnosti Skupnega podjetja SESAR z načrtovanim trajanjem pričakovanega dela. V poročilu Sodišča je poudarjena tudi potreba po okrepitvi odgovornosti Skupnega podjetja za izvajanje krovnega načrta.³⁰

To poročilo je sprejel senat IV, ki ga vodi Neven MATES, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourgju na zasedanju 2. oktobra 2018.

Za Evropsko računsko sodišče

Klaus-Heiner LEHNE

Predsednik

---

²⁷ Posebno poročilo Sodišča št. 18/2017.

²⁸ Glej končno oceno dejavnosti Skupnega podjetja SESAR v okviru 7. okvirnega programa, del 7.1.4 o kakovosti raziskav in del 8 z zaključki.

²⁹ Glej odstavka 86 in 87 Posebnega poročila Sodišča št. 18/2017.

³⁰ Glej odstavek 86 in priporočilo 8 Posebnega poročila Sodišča št. 18/2017.

Priloga**Spremljanje upoštevanja pripomb iz prejšnjih let**

Leto	Pripomba Sodišča	Status popravljalnega ukrepa (zaključen / se izvaja / neizveden / ni relevantno)
	<i>Prijava in preverjanje stvarnih prispevkov za projekte programa SESAR 2020</i>	
2016	Skupno podjetje SESAR še ni uvedlo posebnih navodil za člane in njihove zunanje revizorje v zvezi s prijavo in potrjevanjem stvarnih prispevkov, ki jih člani zagotovijo za projekte programa SESAR 2020. Prav tako ni uvedlo internih navodil za svoje predhodne kontrole zahtevkov za povračilo stroškov za projekte programa SESAR 2020, ki bi temeljila na strategiji predhodnih kontrol Komisije za program Obzorje 2020.	zaključen
	<i>Ocena finančne sposobnosti vlagateljev v okviru razpisov za zbiranje predlogov</i>	
2016	V postopku s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti v zvezi s panožnimi raziskavami, ki je bil omejen na panožne člane Skupnega podjetja, je Skupno podjetje projektoma konzorcijema dodelilo nepovratna sredstva, čeprav je kontrola finančne sposobnosti upravičencev, ki jo je izvedla Izvajalska agencija za raziskave, pokazala, da je bila finančna sposobnost panožnega člana konzorcijev, ki je koordiniral projekt, slaba. To pomeni, da je finančno tveganje za dokončanje teh projektov večje in da je večje tudi za druge projekte, v katere sta vključena ta upravičenca. Sklep izvršnega direktorja v teh primerih je temeljil na dodatni ad hoc oceni tveganja, ki so jo izvedli delavci Skupnega podjetja SESAR. Skupno podjetje še ni uvedlo sistematičnega internega postopka za ponovno oceno slabe finančne sposobnosti koordinatorja projekta v zvezi z nepovratnimi sredstvi, vključno z ukrepi za zmanjšanje večjih finančnih tveganj in kompenzacijo zanje.	zaključen

	<i>Stroškovna učinkovitost pogodb za storitve</i>	
2016	Skupno podjetje v svojih postopkih javnega naročanja storitev določa najvišji pogodbeni proračun. Ta najvišji znesek ne temelji na sistematičnem procesu ocene stroškov in primernem referenčnem sistemu tržnih cen. To ne zagotavlja stroškovne učinkovitosti njegovih večletnih pogodb za storitve, saj izkušnje kažejo, da je bila vrednost večine prejetih ponudb blizu najvišjega proračuna.	zaključen

ODGOVOR SKUPNEGA PODJETJA

25. V obdobju od 2010 do 2017 je povprečni čas za prejem sporazumov o prenosu pooblastil na podlagi letnega sporazuma o finančnem izvajanju znašal več kot šest mesecev. Posledično je moralo Skupno podjetje SESAR, da bi zagotovilo neprekinjeno poslovanje, proračun načrtovati tako, da je zagotovilo dovolj sredstev in odobritev izplačil, da bi lahko pokrilo izplačila vsaj v prvi polovici naslednjega leta.

26. Skupno podjetje SESAR je v zadnjih dveh letih delovalo v več finančnih regulativnih sistemih, ker je moralo hkrati izvesti projekte v okviru 7. okvirnega programa, programa TEN-T, programa Obzorje 2020, instrumenta za povezovanje Evrope in sporazumov o prenosu pooblastil za namenske prejemke. Za okrepitev finančne in proračunske skupine je v načrtu zaposlovanja za leto 2018 predvidena zaposlitev dveh dodatnih finančnih uradnikov.

27. Višja stopnja napak pri izplačilih nepovratnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 v letu 2017 je bila posledica dejstva, da je Skupno podjetje SESAR v času, ko je skupna revizijska služba Komisije pripravila svoj načrt revizije, izvršilo le nekaj izplačil nepovratnih sredstev iz tega programa. Ta izplačila so se nanašala zlasti na predhodne raziskovalne projekte, v katerih so kot glavni upravičenci sodelovali raziskovalni centri in univerze, ki z računovodskim poročanjem običajno niso tako seznanjeni kot drugi večji industrijski upravičenci. Poleg tega je na stopnjo napak vplivala zlasti pomembna napaka, ki jo je storil en univerzitetni upravičenec. Da bi v prihodnosti ublažilo to tveganje, bo Skupno podjetje SESAR v sodelovanju s Komisijo organiziralo informativni dan o finančnem poročanju, na katerem bodo obravnavali zlasti raziskovalne centre, univerze ter mala in srednja podjetja.

28. Skupno podjetje SESAR bo posodobilo svoje notranje smernice, ki se nanašajo na izdelavo razpisne dokumentacije (ki so del „Sistema upravljanja kakovosti Skupnega podjetja SESAR“), tako da bo kot možnost za ocenjevanje finančnih uradnikov vključilo metodo ponderiranega povprečja, zlasti kadar ta metoda omogoča boljše odražanje različnih elementov cene finančnih ponudb.